

Створення ринкових відносин у секторі енергетики України бачення 2016

Звіт про перший рік роботи
Володимира Демчишина
на посаді Міністра енергетики
та вугільної промисловості
та пріоритети роботи на 2016 рік

10

ДОСЯГНЕНЬ

2015

Ключове завдання, яке коаліція демократичних сил та Президент поставили перед Міністерством енергетики та вугільної промисловості України:

Проведення системних реформ за принципами, які діють у Європі, та створення основи для енергетичної безпеки держави

Усе це — на фоні найскладнішого для енергетиків опалювального сезону та в розпал бойових дій на Сході України

Проходження опалювального сезону 2014/2015 та підготовка до нового

Вдалося втримати Об'єднану енергосистему України, незважаючи на зруйновані комунікації, дефіцит палива, економічний тиск агресора зовні та намагання олігархів шантажувати державу для збереження надприбутків.

проблема

Опалювальний сезон 2014-2015 року – найскладніший в історії енергетики. Зруйновано зв'язки з цілою низкою територій, ведуться бойові дії на Сході, шахти, які видобувають антрацит — на непідконтрольній українській владі території. На цьому фоні олігархічні фінансово-промислові групи не соромляться використовувати ситуацію, щоб зберегти надприбутки монополій у секторі.

досягнення

Через три тижні після призначення Уряду та керівника Міністерства віялові відключення електроенергії припинились. З того часу ключове завдання команди: забезпечити сталу роботу енергосистеми, незважаючи на шалений тиск, як зовні, так і зсередини.

В осінь 2015 енергосистема увійшла більш стабільною: налагоджено додаткові джерела постачання газу та антрациту, відремонтовані блоки ТЕС, прокладено нові електричні мережі (РАЕС - Київ, ЗАЕС - Каховка), що збільшили частку АЕС в енергобалансі; значно покращилися розрахунки на енергоринку.

Станом на січень 2016 запаси вугілля та газу більші, ніж на той самий час минулого року. Досягненням є також покращення розрахунків на ринку: 96% за електрику та 87% за газ, хоч до повного покриття боргів далеко.

ВІД 49% ДО 56% - ЗБІЛЬШЕННЯ ДОЛІ АТОМНОЇ ГЕНЕРАЦІЇ:
За відсутності політичного впливу олігархів держава максимально завантажує виробника дешевої та чистої енергії .

Диверсифікація поставок

**Жодних монополій у поставках для країни, що потерпає від зовнішньої агресії.
Уперше за період Незалежності Україна не залежить на 100% від російських поставок газу та ядерного палива.**

проблема

Україна завжди була залежною від одного джерела постачання енергоресурсів: Росії. При цьому Росія ніколи не соромилася використовувати газ як політичну зброю. Україна історично імпортувала 100% газу та ядерного палива з РФ.

Існувала суттєва залежність від імпорту російських нафтопродуктів (зокрема дизельного пального).

досягнення

Суттєве зменшення залежності від Росії.

Лише третина газу на сьогодні закуповується в РФ, решту ми отримуємо з ЄС завдяки реверсу. І ця пропорція може ще змінитися на користь європейського газу. Це не лише зменшує ціну, але і дозволяє протистояти газовому диктату.

Переважає більшість енергоблоків українських АЕС використовує ядерне паливо російського виробництва, але у 2016 році з 16-ти запланованих поставок ядерного палива 5 поставок складе паливо американського виробництва Westinghouse.

Дефіцитний антрацит поступає з трьох різних джерел: із зони АТО, РФ та з Південно-Африканської Республіки.

37% - імпортованого газу Україна закупила в РФ (у 2014 — 74% , у 2013 - 92%)
1.3 МІЛЬЯРДА ГРН: економія, отримана завдяки диверсифікації поставок ядерного палива у 2015 та 2016 роках
ТРИ ШЛЯХИ постачання антрациту: об'єми з Росії зменшилися з 2 млн. тонн (2014) до 628 тис. тонн (2015) поставки з ПАР зросли з 376 тис. тонн (2014) до 897 тис. тонн (2015)

Реформування ринку газу

Правові засади нового, європейського, відкритого, конкурентного ринку газу уже працюють.
Монополії на ринку доживають останні роки.

проблема

Протягом усіх років Незалежності жоден Уряд не мав сміливості запровадити повноцінний ринок газу. Для цього треба було розповісти людям про його реальну вартість, кинути виклик Росії та зруйнувати олігархічну монополію.

досягнення

Закон про ринок газу розроблено, погоджено з Енергетичним Співтовариством, його ухвалила Верховна Рада України, і з 1 жовтня він набрав чинності. Закон закладає основи конкуренції та ринкових відносин – саме такі правила діють у Європі. Саме такі правила покладено в основу енергобезпеки країн ЄС. Лише ринкові умови та прозорі принципи роботи зможуть дозволити залучити інвестиції в мережі та видобування.

Розроблено концепцію реструктуризації НАК «Нафтогаз України», ключовий елемент якої – демонополізація на ринку газу. Згідно з концепцією НАК «Нафтогаз України» повинен бути розділений на незалежні підприємства, що здійснюватимуть видобуток, транспортування та продаж газу.

**Монополія НАК «Нафтогаз України», облгазів на ринку газу поступово ліквідується.
Компанія повинна бути розділена на незалежні підприємства з видобутку, транспортування та продажу газу**

Старт реформи ринку електроенергії

Закон, що принципово змінює відносини на ринку електроенергії, уже розроблено, узгоджено з громадськістю, експертами та Європейським Енергетичним Співтовариством та внесено до Кабінету Міністрів України.

проблема

Ринок електроенергії, як і ринок газу, до сьогодні був керованим у "ручному режимі". В результаті генерація застаріла, промисловість платить за енергію більше, ніж у країнах ЄС. В Україні відсутня ринкова ціна на електроенергію, що заважає притоку іноземних інвестицій у сектор

досягнення

Зусиллями міністерства було розроблено та ухвалено Постанову № 263, яка врегулювала відносини з окупованими територіями та дозволила виділити їх в окремий енергоострів

Енергобаланс на 2016 рік уже не передбачає імпорту з РФ, триває робота з підготовки експорту до Білорусі та Молдови

Проект нового Закону, що оживить ринок та створить передумови для розвитку мереж та генерації, спрощення правил підключення до мереж уже розроблено та внесено до Кабінету Міністрів

180 МІЛЬЯРДІВ: Обіг ринку електроенергії в Україні за 2015 рік.

Це гроші, які мають розподілятися ринком, за прозорими ринковими правилами, а не "вручну".

Початок реформи вугільної галузі

Найскладніша тема кожної держави: доля шахт та шахтарів. Україні вугілля потрібне для енергетичної безпеки, тому ми концентруємо зусилля на розвитку перспективних шахт.

проблема

Державні шахти роками були “чорною дірою” для бюджету – на купівлю обладнання насправді йшов мінімальний відсоток дотацій. Усі прибуткові шахти з найбільш сприятливими умовами видобування були приватизовані олігархами в попередні роки, держава ж фактично годувала шахтарів, не контролюючи видобуток на державних шахтах.

досягнення

Нова команда почала наводити порядок на кожному з 35 підприємств вугільної галузі, що залишилися на контрольованій українською владою території: побудова чіткого контролю за операційними процесами, покращення охорони майна та відновлення системи контролю якості від лави до кінцевого споживача.

Реалізація цих ініціатив колективами шахт на всіх рівнях вже у 2016 році зможе суттєво зменшити збитки від діяльності державних шахт. Покращення ефективності роботи шахт, оптимізація процесів та персоналу - єдиний спосіб заохотити появу приватних інвестицій у секторі.

Здійснюється аналіз для визначення тих шахт, які відпрацювали ресурс та є неперспективними. Паралельно розгортаються проекти підтримки та ресоціалізації персоналу, що буде звільнено - у співраці з міністерством фінансів та європейськими партнерами

з 5 МІЛЬЯРДІВ ДО 1 МІЛЬЯРДА:
зменшилися фактичні дотації збитковим шахтам у 2015 році

Очищення роботи державних підприємств від корупційних схем

Державні підприємства повинні працювати в інтересах усіх громадян, а не окремих осіб.
Розпочато очищення фінансових потоків від корупційних схем та ставлеників олігархічних груп.

проблема

Більшість державних підприємств були збитковими для бюджету. При тому, що енергетика складає третину ВВП держави, державні компанії обросли менеджментом, що скеровував прибуток не до бюджету, а в кишені фінансово-промислових груп

досягнення

Зміна менеджменту в компаніях “Укрнафта”, “Укртранснафта”, “Укргазвидобування”, «Центренерго», «Укренерго» – лише верхівка айсберга. Конкурси оголошено на величезній кількості підприємств. Затвердження фінансових планів здійснюється лише після ретельного аналізу

Головне завдання нового менеджменту — виведення прибутку з “тіні” шляхом запровадження прозорих закупівель та реорганізації, покращення фінансових показників

Підприємства в здоровому фінансовому стані держава зможе значно вигідніше продати на відкритих приватизаційних аукціонах

ПРИБУТКИ ДЕРЖПІДПРИЄМСТВ ЗА 9 МІС. 2015 РОКУ ЗБІЛЬШИЛИСЯ В ПОРІВНЯННІ З 2014:

“Укртрансгаз”: на 8,1 мільярда грн.

“Укрнафта”: на 3,3 мільярда грн.

“Енергоатом”: на 2,5 мільярда грн.

“Укренерго”: на 0,885 мільярда грн.

“Укртранснафта”: на 0,811 мільярда грн.

“Укргідроенерго”: на 0,195 мільярда грн.

Енергонезалежність та підтримка власного видобутку

Збільшення власного видобутку – ключова складова енергетичної безпеки. Для цього потрібно пройти марафонську дистанцію, але старт відбувся. Міністерство започаткувало процес дерегуляції цієї сфери.

проблема

Незважаючи на проголошений курс на енергонезалежність, Україна зменшує видобування власного газу. Причина — високі рентні ставки, які унеможливили розвиток галузі, згортання геологорозвідувальних робіт, відсутність єдиного державного органу, який видає спецдозволи на користування надрами. Непрозора та несистемна процедура видачі спецдозволів, на яку не має впливу профільне міністерство

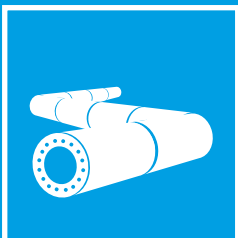
досягнення

Міністерство активно підтримувало розробку нової сітки рентних ставок, що дозволить інвестувати кошти у видобування газу.

При цьому фінансова прозорість діяльності видобувних компаній гарантується вимогами публічної звітності за світовим стандартом (EITI), правила якого ухвалені спеціальним Законом.

4 грудня опубліковано перший в історії країні Звіт EITI

Розроблено та погоджено з інвесторами «дорожню карту» дерегуляції видобутку.

**Міненерговугілля підтримало ініціативу зниження рентних ставок з 55% до 29% (до 5 км) та з 28% до 14% (понад 5 км)
72 дозволи – потрібно наразі отримати інвестору, щоб розпочати видобуток газу в Україні**

Деолігархізація

В енергетиці барикади ще не розібрані. Фінансово-промислові групи усіма силами намагаються залишити собі монопольне становище та надприбутки.

проблема

Незадовільний стан енергетичного сектору, надмірна собівартість вироблених енергоресурсів при неадекватній якості товарів та послуг— це не лише наслідок браку реформ. Це система взаємовідносин, яка зручна кільком особам, які очолюють фінансово-промислові групи

досягнення

“Фортеця” встояла. Незважаючи на шалений тиск з боку фінансово-промислових груп, формальні і неформальні монополісти на ринках електроенергії, нафти та газу почали втрачати контроль над сферою, змушені були відмовитися від надприбутків та відтепер повинні сплачувати податки.

На підприємствах нафтогазового сектору, що контролювалися приватними особами, працює новий менеджмент та проводиться ретельний фінансовий, кадровий та організаційний аудит.

Нові базові закони про ринок газу та електроенергії створюють дієві запобіжники, що унеможливають зловживання монопольним становищем.

23,9 МЛРД. ГРН - сума, яку підприємства приватної теплової генерації безпідставно вимагали включити в тариф. Відтак, саме стільки грошей залишилося в гаманцях пересічних українців

Принципово новий підхід до роботи з інвесторами

Україні потрібна ріка інвестицій – проголосили лідери держави. Міністерство створює русло, у якому ця ріка має з'явитися. Ми почали вибудовувати довіру інвесторів

проблема

При величезному кредитному портфелі кошти міжнародних кредиторів використовувалися неефективно. Причина банальна — іноземні кредити вимагають ретельного звітування та ефективного використання, а це нікому не було цікаво.

досягнення

Активізація роботи з міжнародними фінансовими інститутами (МБРР, ЄБРР, МІБ) — це перший крок для залучення повноцінних інвестицій у галузь. Разом з очищенням підприємств від непрозорих схем та створенням повноцінного ринку -- це сигнал для інвесторів, якого вони чекають.

Міністерство запровадило оперативний механізм реагування на проблеми інвесторів: від звернення до відповіді Міністра — не більше двох тижнів.

2,65 МЛРД. ЄВРО - кредитний портфель. Це дешеві кредити для розвитку інфраструктури 850 МЛН. ЄВРО – сума проектів, по яких цього року досягнуто домовленостей.

Формування зовнішньої енергетичної політики

Лідерство в просуванні енергетичних інтересів у світі замість перебування у фарватері східного сусіда.

проблема

Енергетична політика держави завжди йшла у фарватері Росії, до сьогодні Україна ніколи не намагалася стати повноцінним гравцем на світового енергетичному ринку.

досягнення

Міністерство активно просуває енергетичні інтереси держави на міжнародній арені — кількість міжнародних контактів високого рівня збільшилася в рази. Міністерство взяло участь в усіх ключових міжнародних енергетичних заходах (CeraWeek 2015, Atlantic Council Annual Energy Conference in Istanbul, IAEE annual conference, Energy Charter Annual Conference, Рада Міністрів Енергетичного Співтовариства в Тірані)

Командою Міністра запропоновано низку ініціатив міжнародного характеру, зокрема підписання нового Меморандуму про співробітництво в енергетичній сфері між Україною та ЄС, розпочато розробку нової Стратегії енергетичної дипломатії України.

1 МЛРД. ГРН. - економія на знижці на газ, яку вдалося отримати від Росії завдяки ефективним перемовинам (лише на 4 квартал 2015 року)
Понад 400 міжнародних зустрічей та заходів за участю Міністерства

10

ВИКЛИКІВ

2016

**Реформи можливі лише за умови співпраці
коаліції демократичних сил, Парламенту,
Кабінету Міністрів, Президента та усіх
міністерств та відомств**

Впровадження нових моделей ринків

Тектонічні зміни на ринку газу і старт реформи ринку електроенергетики: розвиток через конкуренцію

ВИКЛИКИ

Міністерство і надалі працюватиме над системними змінами на ринку газу цього року: впроваджуючи правила та регламенти, окреслені новим Законом

Частина реформи: розподіл НАК "Нафтогаз України" на окремі незалежні підприємства, що здійснюють видобуток, транспортування та продаж газу

Також у 2016 заплановано старт реформи ринку електроенергії - відповідний законопроект уже узгоджено та внесено на розгляд Кабінету Міністрів

Ключова умова функціонування нових правил: поява незалежного регулятора (НКРЕ КП), який не залежатиме ані від політичних впливів, ані від фінансово-промислових груп

законодавство

Законопроект про ринок електричної енергії розроблено та внесено на розгляд Кабінету Міністрів. Ключове спільне завдання - уберегти від лобізму монополістів та фінансово-промислових груп на етапі обговорення та внесення змін

Закон про незалежного регулятора також перебуває на розгляді в Парламенті (№ 2966 від 28.05.2015), до його розробки максимально долучені неурядові організації

Також на розгляді проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо створення передумов для нової моделі ринку природного газу (№ 3074 від 11.09.2015) та проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення умов функціонування ринку природного газу (№ 3325 від 15.10.2015)

1

ЦІЛЬ - поява незалежного регулятора. завершення імплементації реформи ринку газу та старт реформи ринку електричної енергії

Енергетична незалежність

Незалежність від Російської Федерації - внесок енергетиків у перемогу над ворогом

ВИКЛИКИ

Продовження тактичних заходів для нейтралізації залежності від РФ: збільшення долі атомної генерації, активні інвестиції в інфраструктуру, переведення блоків ТЕС на вугілля "газової" групи, яке видобувається на підконтрольній уряду території

Перспективний напрямок: збільшення власного видобутку газу у майбутньому дозволить повністю відмовитися від імпорту. Активізація власного видобутку - комплексна проблема, яку можна вирішити лише спільними зусиллями влади на всіх рівнях

Ще один перспективний напрямок - продовження проектів будови гідроакумуючих потужностей та інтеграції України в європейську енергомережу (проект ENTSO-E) замість теперішньої синхронізації з мережами СНД

законодавство

Планується внесення до Парламенту:

проекту Закону України про внесення змін до Кодексу України про надра, законів України "Про нафту і газ", "Про газ (метан) вугільних родовищ", з метою віднесення функції з видачі спеціальних дозволів на користування надрами, що містять енергетичні корисні копалини, та контролю за їх виконанням до сфери управління Міненерговугілля;

проекту Закону України про внесення змін до Закону України "Про угоди про розподіл продукції" в частині спрощення процедури переходу договорів про спільну діяльність на угоди про розподіл продукції;

проекту Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо встановлення рентної плати за користування надрами для видобування нетрадиційних вуглеводнів

2

ЦІЛЬ - не більше 30% імпорту енергоносіїв з однієї держави

Атомна генерація

ефективність та безпека

Атомна генерація: ефективна та чиста енергія та пам'ять про уроки 30-річної давнини

ВИКЛИКИ

Розробка та впровадження програми розвитку атомно-промислового комплексу України. В її основі – розвиток вітчизняних складових та створення ядерно-паливного циклу, зменшення залежності від імпорتنих поставок ядерного палива.

Реалізація проекту спорудження Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива

Політика раціонального та економічно-виправданого завантаження атомних блоків поєднується з ретельним аналізом безпекових ризиків та максимальною увагою до програм модернізації та продовження термінів експлуатації ядерних реакторів

законодавство

Розробка та схвалення Кабінетом Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України про затвердження Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу України на 2016 – 2020 роки

Розроблення нормативно-правової бази стосовно отримання права постійного користування земельними ділянками для потреб центрального сховища відпрацьованого ядерного палива;

Затвердження проектно-кошторисної документації на будівництво централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива та будівництво під'їзної залізничної колії до нього

Розроблення нормативно-правової бази щодо впровадження режиму регулювання потужності атомних енергоблоків.

3

ЦІЛЬ - комплексна програма розвитку атомної генерації

Час змін для вугільної галузі

Найближчі роки шахтарі можуть стати однією з основ енергонезалежності
для цього їм потрібно працювати більш ефективно

ВИКЛИКИ

У значної частини з 35-ти державних шахт є перспективи виходу на беззбиткову діяльність. Прибуткові шахти здатні самі себе забезпечити і не потребуватимуть дотацій з бюджету

Цього можна досягнути завдяки: побудові чіткого контролю за операційними процесами, покращенню охорони майна та відновленню системи контролю якості від лави до кінцевого споживача, оптимізації процесів та персоналу (зокрема адміністративного).

Ті шахти, які відпрацювали свій ресурс, почнуть процес закриття або консервації. Ці процеси відбуватимуться паралельно з проектами ресоціалізації звільнених шахтарів та реструктуризації людського капіталу

Відповідні проекти уже стартували, до роботи залучаються міжнародні донори та експерти, Міністерство фінансів та інші центральні органи виконавчої влади

законодавство

Концепція Цільової комплексної програми розвитку вугільної галузі розроблена, проходить узгодження з ЦОВВ. І Концепція і сама Програма потребують обговорення та підтримки народними депутатами України, оскільки є необхідність у створенні спільного бачення проблеми галузі, шляхів виходу з кризи та пошуку фінансування.

Завершено роботу над проектом Закону України «Про ринок вугільної продукції», метою якого є встановлення правил торгівлі на ринку вугільної продукції в умовах поетапного роздержавлення енергетичної галузі, створення прозорого ринку вугільної продукції з рівними умовами ведення бізнесу для усіх суб'єктів господарювання, включаючи державні підприємства

Ведеться розробка проекту Закону “про державну підтримку вугільної промисловості”

4

Ціль - старт реформ, скерованих на збільшення видобутку вугілля та покращення ефективності перспективних шахт

Прозорість діяльності підприємств галузі

Підвищення ефективності державного сектору означає збільшення податків та дивідендів до бюджету та створення найвигідніших для держави умов приватизації

ВИКЛИКИ

Міністерство продовжуватиме системну роботу з виведення державних підприємств та підприємств з державною часткою власності на беззбиткову роботу

Прозорість призначення менеджменту, прозорі закупівлі, ефективне використання міжнародних кредитних ресурсів: усе це дозволить збільшити прибутки до бюджету

Це також є найкращим способом отримати ефективного інвестора та найкращу ціну під час приватизації, яка на часі

Частина цього процесу - активне сприяння в підготовці нового Звіту Ініціативи прозорості видобувних галузей (EITI), що в перспективі відкриватиме повну інформацію про видобувну галузь та всіх, хто користується природними ресурсами - від нафти та газу до вугілля, руди та води.

законодавство

Розроблено та передано до профільного комітету ВРУ проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" щодо виключення підприємств паливно-енергетичного комплексу з переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані" (№ 3469 від 12.11.2015)

Розроблено проект Закону України «Про розкриття інформації у видобувних галузях»

5

ЦІЛЬ - збільшення прибутків держпідприємств та приватизація з максимальною вигодою для бюджету

Стратегічний підхід до планування та стратегії

Цього року буде розроблено та винесено на обговорення нову Стратегію розвитку галузі, базовану на потребах споживача, а не інтересах монополістів та олігархів

ВИКЛИКИ

Згідно з договором про приєднання до Енергетичного Співтовариства Україна зобов'язана впровадити певні положення європейського законодавства (acquis communautaire) з питань електроенергетики, газу та довкілля

Розробка нової Стратегії розвитку галузі (до 2035 року) ведеться з врахуванням потреб споживачів та викликів часу, а не інтересів виробників та монополістів, як це було раніше

Триває робота над підготовкою стратегії енергетичної дипломатії, яка дозволить більш активно представляти інтереси країни у світі

законодавство

21 директива ЄС, кожна з яких передбачає активну роботу з підготовки та імплементації змін до законодавства

Усі стратегічні документи будуть винесені на громадське обговорення з максимальним залученням депутатського корпусу. Одне з основних питань - поява енергетичного омбудсмена.

6

ЦІЛЬ - публічне обговорення та ухвалення Енергетичної Стратегії України до 2035 року

Підтримка проектів енергоефективності

Завдання мінерговугілля - ефективність в частині виробництва та транспортування енергії де витрачається більше половини ресурсу.

ВИКЛИКИ

Значні втрати (дефіцитних) енергоресурсів відбуваються в секторі генерації (ТЕС), транспортуванні енергії та енергоресурсів до споживача, та у промисловому споживанні.

Мінерговугілля концентрує свої зусилля на підвищенні ефективності використання енергоресурсів, особливо на ТЕС, та зменшенню втрат від нераціонального використання та при транспортуванні енергії. Це втрати за які платить споживач.

Перші кроки: проведення енергоаудитів, запровадження моніторингу та Системи енергоменеджменту

Одними з найбільш важливих є проекти модернізації ТЕС та ТЕЦ, які відповідають за найбільші втрати енергії та викиди забруднюючих речовин в повітря. Також - проекти зменшення витрат на транспортуванні до споживача, які так чи інакше йому доводиться оплачувати

законодавство

Розробка та ухвалення законодавства, що передбачає впровадження європейської Директиви 2012/27 ЄС (зокрема в частині "supply side" - виробництва енергії)

Участь у розробленні Закону України про енергоефективність, відповідно у частинах, що стосуються генерації та транспортування енергії: Системи зобов'язань постачальників енергії з енергоефективності; Моніторинг показників енергоефективності, паливно-енергетичного балансу, та державних програм стимулювання енергоефективних заходів; Нормування паливно-енергетичних ресурсів; Комплексна оцінка потенціалу когенерації та розроблення стимулюючих заходів щодо впровадження

Розроблення регулятивних вимог та інструментів державної підтримки впровадження моніторингу та Систем енергоменеджменту на об'єктах генерації, перетворення, передачі та розподілу енергії

7

ЦІЛЬ - зменшення використання ресурсів для генерації та транспортування через оптимізацію роботи та нові технології

Підтримка та розвиток відновлювальних джерел енергії це найкраща інвестиція в чисте майбутнє

ВИКЛИКИ

Перший крок – підготовка до імплементації вимог Директиви 2010/75/ЄС щодо зменшення індустриальних викидів з великих спалювальних установок потужністю більше 50 МВт(ТЕС)

Наступний крок - створення дорожніх карт розвитку ВДЕ та АДЕ для кожного регіону України - з відповідним аналізом потенціалу та можливостей

Усе це в перспективі відкриє можливість говорити про повну декарбонізацію енергетики -- відмову від викопних видів палива для генерації

Це далека мрія, але готувати її потрібно зараз

законодавство

Затвердження Кабінетом Міністрів Національного плану зменшення індустриальних викидів відповідно до Директиви 2010/75/ЄС, який було розроблено Міненерговугілля із залученням провідних іноземних експертів. Наразі Національний план знаходиться в секретаріаті Енергетичного Співтовариства для отримання остаточної підтримки та/або фінальних рекомендацій.

Розроблення та затвердження програми державного стимулювання впровадження Національного плану зменшення індустриальних викидів, шляхом створення фінансових інструментів (гарантійних фондів) та регулятивних вимог. Участь у розробленні та затвердженні програми державного стимулювання розвитку генерації з ВДЕ/АДЕ

Обговорення регіональних планів на рівні кожної області та району - для представлення потенціалу ВДЕ/АДЕ на рівні місцевих громад

8

ЦІЛЬ - 11% енергетики з відновлювальних джерел до 2020. Амбітне завдання в інтересах людини, природи, ринку.

Коаліція

ключовий роботодавець

Коаліційна угода проходить процес оновлення
Якщо пріоритети будуть оновлені та доповнені - міністерство повинне реагувати

ВИКЛИКИ

ЗАКОНОДАВСТВО

Розвиток галузі потребує послідовності та дотримання стратегії

Але час не стоїть на місці, Україна повинна реагувати на політичну, військову, соціальну ситуацію

А також швидко реагувати на виклики технологій та світових тенденцій

Саме тому оновлення стратегічних завдань необхідно враховувати негайно

9

ЦЕЙ РОЗДІЛ НЕОБХІДНО ПИСАТИ СПІЛЬНО З ПАРЛАМЕНТОМ

Підзвітність ринку кожному громадянину

**Ринкова економіка - це не лише відмова від дотацій на тарифи
Це також прозорі правила роботи постачальників та їх відповідальність перед споживачем**

громадянин у центрі уваги

Вже з початку 2016 року ведеться активна робота з побудови систем контролю над якістю послуг монополістів.

Це - спільне завдання усіх гілок влади.

Використовуючи всі передбачені законодавством методи впливу, держава повинна переконатися, що постачальники тепла, газу, нафтопродуктів, електрики використовують процес створення ринкових умов для збільшення конкуренції, а не для бездумного підвищення тарифів

Одна з ключових послуг на енергетичному ринку - послуга з підключення до мереж, яка до останнього часу була символом корумпованості сектору та яскравим прикладом зловживання монопольним становищем, повинна вже у цьому році бути радикально спрощена.

Адже люди повинні відчувати не лише негативи ринкової економіки, але і позитивні зміни: покращення якості послуг та їх більшу стабільність, адекватні тарифи завдяки можливості вибрати постачальника, прозорість їх нарахування завдяки правилам обліку

Це тривалий процес, який не завершиться цього року

10

РЕФОРМИ - МАРАФОНСЬКИЙ ЗАБІГ. НЕ МАЄМО ПРАВА ЗНИЖУВАТИ ТЕМПУ